

Joyce Nelissen, directeur Waterleiding Maatschappij Limburg

‘We moeten als sector onze krachten bundelen’

Joyce Nelissen was op 15 september alweer een jaar directeur van Waterleiding Maatschappij Limburg (WML). Zij volgde vorig jaar Ria Doedel op die na ruim twaalf jaar directeurschap afscheid nam. Enthousiast geeft Nelissen aan dat het nu een mooi moment is om meer te vertellen over haar rol, aanpak en wensen.

De belangrijkste externe opgave de komende jaren ziet Nelissen niet als één voor WML alleen. 'Dat heeft alles te maken met de klimaatveranderingen. Dat is mondiaal en dus een nationaal probleem. Natuurlijk zal WML hierop reageren en vooral ook anticiperen voor wat betreft de droogte, waterbesparing, piekneerslag of piekgebruik. Maar de hele beschikbaarheid van water in ons land, en dus van het watersysteem, is een opgave voor ons allemaal.'

Aandacht op watersysteem

'Als sector moeten we onze krachten bundelen', zegt Nelissen vastbesloten. 'Natuurlijk zijn er lokale en regionale verschillen, maar ik ben van mening dat we vooral onze gezamenlijke belangen centraal moeten stellen. Daarbij moeten we onze aandacht richten op ons watersysteem als zodanig. Het verhaal is bekend: ons systeem is van oudsher ingericht op het zo snel mogelijk afvoeren van het water naar de zee. We hebben nu een heel andere uitdaging: water zo lang en goed mogelijk vasthouden. Buffers bouwen voor langdurige droge perioden. Maar dat voor elkaar krijgen, ligt bij alle partners in de waterketen', aldus Nelissen. 'Om te beginnen bij waterschappen, de provincies en het Rijk als bevoegde gezagen. Zij moeten met elkaar naar de beste systeemoplossingen zoeken. Wij zullen als drinkwaterbedrijf daar zeker onze steen aan bijdragen. En het is

die transitie van het watersysteem, die écht noodzakelijk is, die ons gaat helpen om de verdeel- en beschikbaarheidsvraagstukken pas echt goed te tackelen, is mijn inschatting.'

Verbeteringen

Op de vraag hoe de watersector kan verbeteren, zegt Nelissen: 'Ik kijk nu pas op een jaar ervaring binnen WML en de watersector terug, maar ik ben van mening dat je elkaar vindt als zich problemen aandienen. Want hoewel er verschillen zijn tussen de drinkwaterbedrijven, brengen die uitdagingen ons bij elkaar. We hebben andere lokale problematieken, afhankelijk van onze bodems en bronnen waar we uit putten, maar we kampen allemaal met hetzelfde probleem: hoe trotseren we de droogte én hoe zorgen we ervoor dat de kwaliteit van de drinkwaterbronnen meer op orde komt en blijft? Dat zijn twee kanten van dezelfde medaille: waterbeschikbaarheid. Hoe blijven we ervoor zorgen dat onze klanten allemaal beschikken over dat betrouwbare drinkwater dat we allemaal leveren, met de continuïteit en de waarborg die we wettelijk verplicht zijn? Ik kan niet oordelen of dit voorheen ook zo was, maar je ziet nu dat wij als drinkwaterbedrijven nader tot elkaar komen voor onze gezamenlijke opgave, los van onze verschillen. Dat vind ik mooi. Ik denk ook dat dat de weg is die we moeten bewandelen: het delen van onze uitdagingen, dilemma's, problemen en obstakels.'

Voortouw nemen

Als voorbeeld geeft Nelissen het onlangs gehouden overleg met het ministerie van IenW, ILT en een aantal andere drinkwaterbedrijven. Als voorzitter van de Stuurgroep Doelmatigheid, Tarieven en Waterkwaliteit en met haar financiële achtergrond, kon zij hierin het voortouw nemen. Het spreekt haar erg aan om te zien hoe de verschillende achtergronden elkaar aanvullen en er een functioneel samenspel ontstaat. 'Zo kun je gebruikmaken van elkaars bagage als bepaalde dilemma's zich voordoen. In dit geval hebben drinkwaterbedrijven te maken met relatief grote toenemende investeringsopgaven in de sector om de aanwezige infrastructuur te onderhouden, maar ook de uitdagingen van de toekomst ten aanzien van klimaatveranderingen (droogte, capaciteit), opkomende stoffen, waterkwaliteits- en -kwantiteitsvraagstukken het hoofd te bieden. Dat vraagt slagkracht en investeringsruimte, waarbij zowel de Opex als de Capex in het oog moet worden gehouden en vanzelfsprekend de tariefontwikkeling. Het gaat echter knellen als je noodzakelijkerwijs moet investeren maar wordt beteugeld door wet- en regelgeving of door financiële ratio's. Dan is het moeilijk om de maatschappelijke opgave op te pakken en aan de wettelijke plicht te kunnen (blijven) voldoen, in combinatie met een kapitaalmarkt die ook niet stilstaat. Het is dan van belang om te zoeken naar ruimte, oplossingen en alternatieven in gezamenlijkheid met partijen en actoren die onderdeel uitmaken van dit dynamisch speelveld.'

Tijdens het overleg met IenW, ILT en andere drinkwaterbedrijven werden de krachten duidelijk gebundeld. 'We deelden onze uitdagingen en belemmeringen. Los van de historie hoe we daar zijn gekomen, konden we elkaar hierin vinden. Dat is een verbetering die je kunt nastreven. Soms wordt de nood een deugd. Dat gebeurt nu. Ik zie deze beweging heel duidelijk en ik ondersteun haar van harte. Samen komen we verder dan alleen.'

Trots

‘In april hebben de drinkwaterbedrijven een gezamenlijk statement afgegeven, waarin we onze zorgen uitspreken over de droogte en hoe we hiermee omgaan: ‘Herstel de natuurlijke balans in het watersysteem!’. De Unie van Waterschappen sloot zich hierbij aan. Dat vond ik een positieve beweging; dat we als partner in die keten de problematiek omarmen als één opgave. Dat iedereen zijn steentje bijdraagt, daar waar het kan. Dat is iets waar ik trots op ben. Net als op alle mensen op de werkvloer die er dagelijks met heel veel passie en bevoegenheid voor zorgen, dat er elke minuut van de dag ‘zomaar’ water uit de kraan komt. Ook ben ik onder de indruk van het vele onderzoek en de kwaliteit daarvan, zoals door KWR. Veel van wat we doen is daardoor goed wetenschappelijk onderbouwd en daardoor loopt Nederland voorop in de mondiale ‘waterwereld’. Er is enorm veel inhoudelijke deskundigheid, dat kom ik elke keer weer tegen. Dat geeft een trots gevoel. Ik zeg gevoel, want het is lastig om te zeggen dat je trots bent op iets waar je zelf nog maar zo kort aan meewerkt.’

Zijn er zaken die WML anders gaat doen de komende jaren?

‘Als ik ja zeg, kan het lijken alsof we heel veel dingen niet hebben gedaan en als ik nee zeg, lijkt het alsof we stilstaan. En beide kloppen niet. Dus mijn antwoord is: van allebei een beetje. Zo moeten wij onze infrastructuur op orde blijven houden. Dat deden we al en we weten dat de opgave komende jaren groot is: de leidingen uit de naoorlogse bouwpijk zijn aan vervanging toe en de klimatologische veranderingen zijn een feit en tevens onzeker.’

‘Zo’n tien, twintig jaar geleden onderhield je als drinkwaterbedrijf je netwerk. En je zette in op het beschermen van de bronnen die onder druk stonden. Dat was je primaire taak. Maar na drie hete en droge zomers is er razendsnel een nieuw thema bijgekomen. De gevolgen van klimaatontwikkelingen voor de drinkwatersector tonen ons de urgentie van deze situatie. Dit vraagt om anticiperen

‘WE MOETEN VOORAL ONZE GEZAMENLIJKE BELANGEN CENTRAAL STELLEN’

zonder dat je precies weet waarop. We moeten in ieder geval blijven investeren. Of dat nu in infrastructuur is, in nieuwe technologieën of in educatie en communicatie. Ook moeten we beslissen of we onze productiecapaciteit kunnen vergroten, alternatieve bronnen kunnen aanboren of nieuwe technologieën kunnen ontwikkelen. We zitten nu midden in dat proces met elkaar.’

De kern raken

Droogte is volgens Nelissen niet iets wat alleen een drinkwaterbedrijf heeft op te lossen. ‘Droogte hangt samen met je waterbeschikbaarheidsvraagstuk. Daar gaat de provincie over, die geeft de vergunningen af voor grondwaterwinning voor het drinkwater. Dat hangt ook weer samen met de waterschappen, die onder meer het loket zijn voor andere grondwatergebruikers. Daar raken wij wat mij betreft de kern: in het samen willen doen. Zo doet iedereen dat deel binnen zijn eigen bevoegdheden dat nodig is voor de transitie van het systeem.’

‘Hier pakt WML heel graag haar rol. Die zal vaak indirect zijn, omdat we hierin geen bevoegdheden hebben. Wel kunnen wij bewustwordingscampagnes ontwikkelen over hoe wij allemaal zuiniger met water kunnen omgaan. Maar wettelijk kunnen wij dat niet afdwingen. WML heeft immers een zorg-, aansluit- en leverplicht op het gebied van drinkwater, dat is onze primaire taak. Wij zijn dus afhankelijk van elkaar: van partners met weer andere taken en bevoegdheden. Daarin ben ik een groot voorstander van openheid naar elkaar toe, onze uitdagingen onder ogen zien en het elkaar daarin meenemen. Niet alleen op provinciaal niveau, maar ook op landelijk niveau. Dus initiatieven als de Klimaattafel zijn fantastisch, omdat dat gemeenten, Rijkswaterstaat, provincies, WML en Waterschap Limburg samenbrengt.’

‘Never a dull moment’

Nelissen is zich wel bewust van de onderlinge verschillen van de regio’s. ‘Het maakt veel uit of je drinkwater levert in een provincie met veel natuur, groene landschappen en tuinen of in een stedelijk gebied met veel steen. Dan heb je andere uitdagingen. Maar uiteindelijk hebben al die regio’s en provincies met dezelfde bevoegde gezagen te maken. En daarom is het van belang dat we met elkaar op één lijn zitten. Ik merk dat we daarin op de goede weg zitten. Daarnaast speelt de economie een rol, die veranderd is door de coronacrisis. Wat dat allemaal met zich meebrengt weten we nog niet. De demografische krimp in Limburg was ooit voorspeld, maar laat nog steeds op zich wachten. Daar heb je als drinkwaterbedrijf ook allemaal mee te maken.’

Met al deze uitdagingen voelt Nelissen zich helemaal op haar plek binnen WML: ‘Never a dull moment’, zegt ze lachend.